

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

15 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Boico Victor, Toma Nadejda, Catan Liliana, Guzun Ion,

a judecat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul ordinar declarat de către avocatul Plop Aliona în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 02 iunie 2020, în cauza penală în privința lui

Achiruș Victor xxxxxxxxxxxx, născut la
xxxxxx, domiciliat în satul xxxxxxxxxxxx.

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 22.05.2019 – 16.12.2019;

Instanța de apel: 03.02.2020 – 02.06.2020;

Instanța de recurs: 21.08.2020 – 15.03.2021.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința judecătoriei Cimișlia, sediul Central din 16 decembrie 2019, Achiruș Victor a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzută de art. 152 alin. (1) Cod penal cu numirea pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității pentru o perioadă de 240 ore.

S-a încasat de la Achiruș Victor în beneficiul lui Berestean Dumitru suma de 1000lei drept compensarea prejudiciului material, suma de 10 000lei drept compensarea prejudiciului moral, cauzat prin infracțiune.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a se pronunța în cauza dată, în sensul enunțat, prima instanță a reținut că, Achiruș Victor la data de 02 noiembrie 2018, aproximativ la orele 09:00, aflându-se pe str.27 august din s. xxxx, lângă domiciliul său, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, în scopul provocării leziunilor corporale și pentru atingerea scopului spontan, fără nici un motiv, l-a agresat fizic pe Berestean Dumitru, lovindu-l peste diferite părți ale corpului, inclusiv cu o lopată în regiunea abdomenului, cauzându-i astfel leziuni corporale medii sub formă de fractură a coastei 10 din stângă cu deplasare a fragmentelor.

Prima instanță a calificat acțiunile lui Achiruș Victor în baza art. 152

alin. (1) Cod penal, conform indicilor calificativi: vătămarea intenționată medie a integrității corporale, care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute la art. 151 din Codul penal, dar care a fost urmată fie de dereglare îndelungată a sănătății.

3. *Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Plop Aliona în numele inculpatului prin care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță.*

3.1 *În conținutul cererii de apel depuse avocatul a invocat că:*

- art. 152 alin.(1) Cod penal stabilește răspunderea penală pentru infracțiunea de vătămare intenționată medie a integrității sau a sănătății, care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute la art. 151, dar care a fost urmată fie de dereglarea îndelungată a sănătății, fie de o pierdere considerabilă a mai puțin de o treime din capacitatea de muncă;

- din ansamblul de probe prezentate de către acuzatorul de stat, cercetate în cadrul procesului de judecare a cauzei, rezultă cert că nu se constată vinovăția inculpatului, în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin (1) Cod penal, deoarece potrivit conținutului raportului de constatare nr. xxxxx din 23.11.2018, dar și al raportului de constatare nr. xxxxxdin 07.12.2018, se constată fractură a coastei 11 pe stânga pe linia omoplatului cu deplasare a fragmentelor, și respectiv fractura coastei 10 pe stânga în consolidare cu deplasare a fragmentelor osoase;

- concluziile raporturilor de expertiză judiciară sunt neclare și contradictorii astfel că, potrivit opiniei medicului legist în raportul de constatare nr. xxxxx din 02.11.2018, la Berestean Dumitru careva leziuni corporale în timpul examinării lui în Secția medico-legală Cimișlia ori descrise în extrasul trimitere pe numele lui, nu au fost depistate;

- în nici un raport de expertiză judiciară, emis de către medicul legist al Secției medico-legală Cimișlia, elaborat în baza fișei medicale de ambulator, nu conține date despre diagnoza inițială stabilită părții vătămate și anume de cea de bronhopneumopatie cronică obstructivă (cauza bolii fiind, inclusiv, și traumatismele cutiei toracice), de asemenea nu este indicat faptul prezenței echimozelor la nivelul cutiei toracice și a hematoamelor locale, care au o prezență obligatorie, în cazul în care sunt lezate oasele, indiferent de tipul lor, produse fie în rezultatul loviturilor cu obiecte dure, fie cu aplicarea forței fizice. (Răspunsul: IMSP SR Basarabeasca nr. 388-01/01-15 din 10 octombrie 2019);

- depozițiile martorilor audiați nu sunt apte de a permite formularea unor deducții logice cu privire la împrejurarea că inculpatul a comis fapta imputată, depozițiile martorilor audiați în cauză, nu oferă informații suficiente în sprijinul acuzării, în sensul de a atesta că, inculpatul Achiruș Victor, ar fi comis infracțiunea care i se impută, în ansamblu depozițiile

martorilor se bazează doar pe declarațiile părții vătămate;

- probele administrate de către organul de urmărire penală și susținute de către acuzatorul de stat în fața instanței de judecată, nu pot constitui drept temei de stabilire fără echivoc a vinovăției lui Achiruș Victor, în săvârșirea infracțiunii incriminate, deoarece în urma evaluării întregului material probator administrat în cauză, instanța de fond urma să aprecieze că în prezenta cauză nu a fost dovedită intenția dincolo de orice îndoială rezonabilă, împrejurare, că fapta ce i se impută inculpatului, a fost cu adevărat săvârșită de către acesta.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 02 iunie 2020 a fost respins ca nefondat apelul declarat de avocatul Plop Aliona în numele inculpatului Achiruș Victor și menținută sentința.

4.1 *Instanța de apel a statuat că:* prima instanță a respectat prevederile procesuale la examinarea cauzei penale și, de asemenea, corect a apreciat măsura de pedeapsă aplicată inculpatului Achiruș Victor, ținând cont de circumstanțele reale și personale, de circumstanțele atenuante și agravante.

Instanța de apel a constatat că, prima instanță a stabilit corect starea de fapt ce corespunde probelor din dosar, care au fost apreciate corect, încadrând just acțiunile inculpatului Achiruș Victor în baza art. 152, alin. (1) Cod penal, după indicii calificativi „Vătămarea intenționată medie a integrității corporale și a sănătății, care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute la art. 151 Cod penal, dar care a fost urmată de dereglarea îndelungată a sănătății. ”

Instanța de apel a reținut că, vinovăția lui Achiruș Victor și încadrarea juridică a acțiunilor lui în baza art. 152, alin. (1) Cod penal, se bazează pe cumulul de probe administrate, amplu analizate și just apreciate.

Instanța de apel a considerat că soluția primei instanțe privind condamnarea lui Achiruș Victor este întemeiată, la adoptarea căreia s-a ținut cont în deplină măsură de prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, astfel încât probele au fost apreciate din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor. Situația de fapt reținută a rezultat din coroborarea declarațiilor părții vătămate Berestean Dumitru, cu cele ale martorilor Răcilă Sergiu, Codiță Lidia, Portărescu Serafim, Strungaru Vitalie făcute în prima instanță.

Instanța de apel a reținut că declarațiile inculpatului depuse în prima instanță cât și în instanța de apel confirmă faptul că a existat un conflict între el și partea vătămată. Confirmă faptul că, el în acea zi poate a ridicat vocea la partea vătămată, însă nu coroborează cu nici un alt mijloc de probă administrat în cauză în ceea ce ține de cauzarea leziunilor corporale de gravitate medie părții vătămate, motiv pentru care le-a respins în această

parte ca nesincere.

Referitor la alegațiile inculpatului instanța a concluzionat că nu pot fi reținute, fiind contrazise de amplul material probatoriu invocat supra. Prima instanță a stabilit în mod întemeiat că acțiunile inculpatului Achiruș Victor urmau un caracter infracțional, cert a fost constatat că prin acțiunile sale a cauzat vătămare corporală medie cu dereglarea sănătății de lungă durată părții vătămate Berestean Dumitru.

Instanța de apel a reținut că prima instanță corect a apreciat probele, or, declarațiile martorilor audiați pe cauză, sunt susținute de declarațiile părții vătămate cât și de raportul de expertiză medico-legală, care expres indică fractura coastei 10 la Berestean Dumitru. Aceste probe coroborează între ele și corect au fost puse la baza condamnării inculpatului Berestean Dumitru.

Referitor la declarațiile martorului Codiță Lidia în privința căreia a fost înaintată cerere de excludere din lista probelor acuzării, instanța de apel a menționat că prima instanță a emis sentința de învinuire în privința lui Achiruș Victor nu doar în baza declarațiilor date de către acest martor, ci în baza cumulului de probe prezente la cauză care în ansamblul lor dovedesc cert că Achiruș Victor a comis infracțiunea care i se încredinează.

Declarațiile martorului Codiță Lidia nu pot fi excluse din dosar în temeiul normei invocate de apelant, deoarece legiuitorul expres a indicat că audierea medicului de familie și a altei persoane, care au acordat asistența juridică nu poate fi citat și audiat ca martor referitor la viața privată a persoanelor pe care le deservesc. Potrivit procesului-verbal de audiere a martorului Codiță Lidia, ea a fost audiată strict asupra circumstanțelor privind acordarea îngrijirilor medicale și care se referă la învinuirea examinată pe prezenta cauză. Prin urmare, argumentul invocat de apelant, în acest sens, este unul nefondat.

Referitor la alegația apelantului precum că concluziile din raporturile de expertiză sunt neclare și contradictorii și că nici într-un raport de expertiză judiciară, emis de către medicul legist al Secției medico-legală Cimișlia, elaborat în baza fișei medicale de ambulator, nu conține date despre diagnoza inițială stabilită părții vătămate și anume de cea de bronhopneumopatie cronică obstructivă (cauza bolii fiind, inclusiv, și traumatismele cutiei toracice), de asemenea nu este indicat faptul prezenței echimozelor la nivelul cutiei toracice și a hematoamelor locale, care au o prezență obligatorie, în cazul în care sunt lezate oasele, indiferent de tipul lor, produse fie în rezultatul loviturilor cu obiecte dure, fie cu aplicarea forței fizice, instanța de apel menționează următoarele.

Din conținutul raportului de expertiză judiciară medico-legală nr.xxxx din 07.12.2018 a fost stabilit că la cetățeanul Berestean Dumitru au fost

depistate leziuni corporale sub formă de fractură a coastei 10 din stânga cu deplasare a fragmentelor, care au fost cauzate prin acțiunea traumatică a unui corp dur-contondent, posibil în timpul și circumstanțele indicate în ordonanță, care duc la dereglarea sănătății pe timp lung și conform acestui criteriu se califică ca vătămare corporală medie.

Reieșind din conținutul acestui raport de constatare rezultă că pe peliculele radiologice repetate a toracelui pe numele Berestean Dumitru în 2 proiecții din 22.11.2018 prezente spre examinare și descrise în fișa medicală de ambulator se vede cert factură a coastei 10 pe stânga în consolidare cu deplasare a fragmentelor osoase, sinusul costo-diafragmal pe stânga liber.

Din înscrisurile anexate la materialele cauzei a fost stabilit că prin ordonanța Șefului adjunct al Secției de urmărire penală a Inspectoratului de Poliție Basarabeasca, inspectorul principal Mîță Viorel din 06 februarie 2019 a fost respinsă cererea avocatului bănuitului Achiruș Victor, Zahariuc Vladimir din 05.02.2019 cu privire la dezacordul său cu referire la rezultatele examinării medico-legale ale victimei Berestean Dumitru. În circumstanțele relatate se conchide că raportul de expertiză judiciară medico legală nr.xxxx din 07.12.2018 nu este afectat de vreun viciu oarecare și poate fi reținut cu certitudine ca o probă certă și veridică.

Instanța de apel a apreciat critic și afirmația inculpatului Achiruș Victor privind nevinovăția sa, deoarece pe parcursul judecării cauzei nu au fost stabilite motive de a supune îndoielilor declarațiile părții vătămate și ale martorilor, acestea în cumulul lor, dovedind cu certitudine că inculpatul Achiruș Victor a comis infracțiunea imputată, iar faptul că acesta nu-și recunoaște vinovăția, nu constituie temei pentru pronunțarea unei hotărâri de achitare.

Alegațiile inculpatului Achiruș Victor referitor la faptul că el nu l-a lovit pe Berestean Dumitru cu lopata și nu a avut probleme cu el, ci a avut probleme cu primarul, deoarece Berestean Dumitru, face tot ce-i spune primarul, fiind reținute de către instanța de apel ca o metodă de apărare și poartă un caracter pur declarativ.

A mai constatat instanța de apel că în speță, sunt îndeplinite condițiile pentru aplicarea unei pedepse sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, pentru atingerea scopului corijării și celui preventiv, iar la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei stabilite inculpatului și-a argumentat soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal.

Instanța de apel a stabilit și faptul că prima instanță corect a dispus admiterea acțiunii civile în partea ce ține de încasarea prejudiciului material în sumă de 1000 lei și a prejudiciului moral în sumă de 10000lei.

5. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de către avocatul

Plop Aliona în numele inculpatului prin care invocând incidența *pct. 6, 8* a dispozițiilor art. 427 Cod de procedură penală a solicitat casarea parțială a deciziei cu dispunerea rejudecării cauzei, în alt complet de judecată.

5.1 În susținerea recursului avocatul a invocat că:

- atât prima instanță cât și instanța de apel nu au dat o apreciere corectă întregului sistem de probe din dosar;

- consideră că depozițiile martorilor audiați nu sunt apte de a permite formularea unor deducții logice cu privire la împrejurarea că inculpatul a comis fapta imputată, depozițiile martorilor audiați în cauză, nu oferă informații suficiente în sprijinul acuzării, în sensul de a atesta că, inculpatul ar fi comis infracțiunea care i se impută, în ansamblu depozițiile martorilor se bazează doar pe declarațiile părții vătămate;

- pe parcursul judecării cauzei, au fost prezentate cereri privind excluderea din lista probelor acuzării a declarațiilor martorului Codiță Lidia, asistent medical în sat, care fost audiată contrar prevederilor art. 90 alin. (3), pct. 7) Cod de procedură penală;

- a fost prezentată informația de către Spitalul Raional Basarabeasca, unde s-a indicat că în ziua comiterii infracțiunii de către inculpatul Achirus Victor, partea vătămată Beresteanu Dumitru se afla la consultația medicului de familie. Consideră că, o persoană nu se poate afla concomitent în același timp în două locații diferite;

- instanța de apel nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, nu a făcut o analiză corespunzătoare asupra cumulului probelor prezentate de părți, fără a elucida faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date;

- soluția condamnării lui Achirus Victor a reieșit din admiterea selectivă a unor probe fără o motivare legală în raport cu majoritatea probelor administrate pe caz, astfel, menținând sentința, instanța de apel nu a luat în considerație toate probele administrate la caz, fapt ce duce la concluzia, că deși la materialele cauzei sunt prezentate un șir de probe, instanța fără a le aprecia în urma unei evaluări în ansamblu, le-a admis, dispunând condamnarea acestuia;

- instanța de apel, deși a redat în hotărâre declarațiile inculpatului, părții vătămate, a martorilor și probele scrise administrate la cauza penală dată, acestea însă au fost analizate și apreciate selectiv, fapt ce contravine prevederilor art.101 alin.(1) Cod de procedură penală.

6. În temeiul art. 431 alin. (1), pct. 1¹ Cod de procedură penală, procurorul, a prezentat referință pe marginea recursului declarat de către avocatul Plop Aliona în numele inculpatului, pledând pentru netemeinicia recursului ca inadmisibil, iar motivele invocate în recurs au constituit obiect de examinare în instanța de apel, astfel, considerând corecte constatările

instanței de apel.

7. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Pornind de la prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, se relevă că, judecând recursul, instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, în cazul în care erorile judiciare nu pot fi corectate la această etapă a procedurilor.

Or, rațiunea exercitării căii de atac, în particular avându-se în vedere recursul ordinar, rezidă în înlăturarea erorilor admise de instanțele ierarhic inferioare la etapele precedente de judecare a cauzei, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează, are un rol preventiv și unul reparator.

Potrivit dispoziției art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia. Prin alte cuvinte, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel și să dispună casarea integrală a acesteia, atunci când se constată admiterea unor erori de drept, care au dus, în consecință, la afectarea echității procedurii desfășurate în privința persoanei deferite judecării.

În virtutea efectului devolutiv al apelului, prevederile art. 414 din Codul de procedură penală, obligă instanța de control judiciar ca, în afară de temeiurile invocate și cererile formulate de apelanți, să examineze cauza sub toate aspectele de fapt și de drept, iar în temeiul celor prevăzute de art. 417 alin.(1) pct.8) din același Cod, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă fondul apelurilor și temeiurile, care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea lor, precum și motivele adoptării unei atare soluții.

În aceeași sferă de argumentare, Colegiul relevă că, rezultând din prevederile art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, urmează să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel, totodată instanța având posibilitatea de a da o nouă apreciere probelor acumulate în dosar. Respectiv, la judecarea apelului, instanța este în drept să cerceteze suplimentar probele administrate de prima instanță (care pot fi, de altfel, apreciate diferit față de felul cum au fost evaluate de prima instanță), pentru elucidarea adevărului și pentru formularea unei concluzii temeinice vizavi

de acuzația imputată inculpatului prin actul de învinuire și cel de sesizare a instanței.

Ca suport a celor supra enunțate sunt îndrumătoare și prevederile pct. 14.7 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12 decembrie 2005 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel, unde se menționează că în sensul cerințelor art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu; dacă fapta a fost comisă de către inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă; în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant; dacă există circumstanțe atenuante și agravante; dacă probele au fost corect apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual, penal ori civil au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate supra, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Relevant este de specificat în acest context că, hotărârea instanței de apel, potrivit art. 417 Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă, printre altele, și temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Elocvent în acest sens este și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, din care s-a reținut și considerentul că motivarea unei hotărâri judecătorești este un proces de analiză și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului, ce nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor de amănunt, atât timp cât sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărârii penale.

Așadar, fiind investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, urma să expună în hotărârea adoptată situația de fapt reținută pe baza probatoriului administrat și să formuleze concluzii temeinice, cu suport probator, privitor la vinovăția inculpatului Achiruș Victor și încadrarea juridică a faptelor săvârșite de către acesta,

reieșind atât din materialele cauzei cât și din solicitările apărării care urmau a fi examinate de către instanță și acordarea unui răspuns în parte.

Însă, în cauza deferită judecății instanța de apel nu a exercitat în deplină măsură aceste atribuții legale reglementate exhaustiv de legislator.

Astfel, verificând asupra principiului respectării normelor de drept menționate, Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel și-a întemeiat concluziile pe probe neverificate în ședința de judecată a instanței de apel și neconsemnate în procesul-verbal, cum ar fi declarațiile inculpatului, declarațiile părții vătămate, a martorilor procesul-verbal de consemnare a plângerii cetățeanului Berestean Dumitru din 02.11.2018, procesul-verbal de examinare a obiectului din 04.12.2018, mențiune ne fiind făcută o analiză a probelor din punct de vedere al pertinentei, concludenței și utilității lor.

Deși, în decizia pronunțată instanța de apel face trimitere la declarațiile inculpatului, declarațiile părții vătămate, după cum rezultă din procesul-verbal al ședinței judiciare, acestea nu au fost obiect de cercetare, instanța de apel limitându-se doar la consemnarea poziției inculpatului precum că nu se consideră vinovat și a opiniei părții vătămate precum că, inculpatul urmează a fi pedepsit.

În acest context, Colegiul penal remarcă inadmisibilitatea referirea la probele care nu au fost de fapt verificate și cercetate în instanța de apel.

În acest context, Colegiul penal lărgit remarcă faptul că, examinarea verificarea și aprecierea probelor în cadrul judecării cererii de apel, fiind impusă de lege, este unul din cele mai importante și obligatorii momente ale procesului penal. Analiza probelor după intima convingere trebuie să se bazeze pe prevederile legale. Convingerea intimă se întemeiază pe examinarea tuturor probelor în ansamblu, sub toate aspectele complet și obiectiv.

Astfel, în opinia Colegiului penal lărgit, de către instanța de apel au fost formulate concluzii formale, fără a fi analizat și cercetat cumulul de probe, care a-r permite în final pronunțarea unei hotărâri incontestabile, fie de recunoaștere a vinovăției inculpatului fie de achitare.

Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel s-a redus doar la preluarea concluziilor expuse în sentința de către prima instanță, formulând concluzii neargumentat precum că, prima instanță a stabilit corect starea de fapt ce corespunde probelor din dosar, care au fost apreciate corect, încadrând just acțiunile inculpatului Achiruș Victor în baza art. 152, alin. (1) Cod penal.

Obligația instanței de motivare a hotărârii judecătorești, face parte din setul garanțiilor subsecvente procesului echitabil, fapt prin care s-a admis eroarea de drept prescrisă de pct. 6) din art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală.

Pentru a statua asupra acestei concluzii, Colegiul evidențiază într-un prim aspect faptul că principala problemă adusă în discuție pe orice cauză penală se referă la vinovăția sau nevinovăția persoanei deferite judecății în raport cu faptele infracționale imputate acesteia prin rechizitoriu. Prin urmare, atunci când unei persoane i se impută săvârșirea unei fapte penale și i se aduce o acuzație în acest sens, aceasta trebuie să fie bazată pe probe pertinente, veridice și concludente, care ar dovedi, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că fapta există, constituie infracțiune, a fost corect calificată și a fost comisă anume de inculpat. Pentru a conchide asupra celor expuse, probatoriu administrat în cauză urmează a fi apreciat după intima convingere a judecătorului, care trebuie să se bazeze pe prevederile legii procesual-penale și pe analiza coroborată a tuturor probelor sub toate aspectele, complet și obiectiv, însă în speță instanța de apel a preluat poziția primei instanțe fără a face o analiză cumulativă a probatoriului și fără a oferi răspunsuri la toate argumentele expuse împotriva sentinței adoptate.

Efectuând o analiză a deciziei instanței de apel, prin prisma celor invocate, în asemenea caz, se constată lipsa suficientă și necesară a argumentelor, în vederea verificării probatoriului pus la baza înaintării învinuirii inculpatului Achiruș Victor în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin.(1) Cod penal, instanța de apel limitându-se la enumerarea acestora și aprecierea prin expresii de ordin general, lipsind relevanța acestora asupra cazului concret, ne fiind efectuată analiza și aprecierea separată a fiecărei probe prezentate atât de parte acuzării cât și de partea apărării.

Astfel, în speță, este necesar ca în mod judicios, cu o argumentare temeinică, amplă și suficientă, ținând cont de explicațiile părților, să fie rezolvate toate problemele de fapt și drept abordate în cadrul judecării cauzei, cu excluderea contradicțiilor și incertitudinilor existente.

Pe lângă aprecierea probelor, instanța de recurs evidențiază că, apărătorul menționează în recursul depus precum că, instanța de apel nu a procedat la o examinare proprie a circumstanțelor acestei cauze și nu a respins motivat fiecare argument invocat de partea apărării referitor la învinuirea lui Achiruș Victor de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 152 alin.(1) Cod penal.

Astfel, Colegiul penal lărgit menționează că instanța de apel nu a dezbătut observațiile avocatului referitor la timpul comiterii faptei imputate, or, avocatul a invocat divergențe în aprecierea timpului comiterii infracțiunii, acesta fiind indicat în unele procese-verbale, explicații, informații, rapoarte ca fiind „ora.09:00” sau ora „10:00”, pe când tot în acest timp, conform *informației prezentate de către Spitalul Raional Basarabeasca în*

ziua comiterii infracțiunii de către inculpatul Achiruș Victor, partea vătămată Beresteanu Dumitru se afla la consultația medicului de familie.

Aceste divergențe sau neconcordanțe, observate de partea apărării au rămas fără apreciere.

Instanța nu a dat răspuns criticele apărării referitoare la aspectele contradictorii a rapoartelor de expertiză medico-legală privind leziunile corporale, urmând să stabilească cu certitudine și să aprecieze argumentat caracterul probator al acestor leziuni în raport cu alte probe, care la rândul său, după cum s-a menționat mai sus, de asemenea urmau a fi cercetate în ședința judiciară în instanța de apel.

De asemenea, instanța de apel nu a dat un răspuns și nu a făcut o analiză corespunzătoare prin prisma prevederilor art. 90 alin. (3), pct. 7) Cod de procedură penală referitor la critica apărătorului ce ține de excluderea din lista probelor acuzării declarațiile martorului Codiță Lidia, asistent medical în sat, care după părerea sa a fost audiată contrar prevederilor art. 90 alin. (3), pct. 7) Cod de procedură penală, or aceasta sa limitat a indica că „Potrivit procesului-verbal de audiere a martorului Codiță Lidia, ea a fost audiată strict asupra circumstanțelor privind acordarea îngrijirilor medicale și care se referă la învinuirea examinată pe prezenta cauză”, iar referitor la faptul dacă audierea martorului Codiță Lidia a avut loc cu respectarea sau nu a condițiilor art. 90 alin. (3), pct. 7) Cod de procedură penală, aceasta nu s-a expus.

De altfel, conform principiilor care se desprind din jurisprudența CtEDO rezultă că dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 alin. (1) din Convenție, înglobează, *inter alia*, dreptul părților de a prezenta observațiile pe care le consideră relevante pentru cauza lor, Convenția nevizând garantarea unor drepturi teoretice sau iluzorii, ci a unor drepturi concrete și efective (*cauza Artico împotriva Italiei, Hotărârea din 13 mai 1980*). Or, acest drept nu poate fi considerat efectiv decât dacă aceste observații sunt într-adevăr „ascultate”, adică analizate temeinic de către instanța de judecată. Cu alte cuvinte, art. 6 implică, în special, în sarcina instanței, obligația de a proceda la o analiză efectivă a mijloacelor, argumentelor și propunerilor de probe ale părților (*cauza Perez împotriva Franței [MC] nr. 47.287/99 și cauza Van de Hurk împotriva Olandei, Hotărârea din 19 aprilie 1994*), ceea ce la caz nu s-a realizat.

Colegiul penal lărgit consideră necesar a face trimitere la mențiunile conținute în Avizul nr. 11 (2008) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) privind calitatea hotărârilor judecătorești, potrivit cărora, pentru a fi de calitate, hotărârea judecătorească trebuie percepută de justițiabil drept rezultatul unei aplicări pertinente a regulilor de drept, al unei proceduri echitabile și al unei aprecieri convingătoare a faptelor.

Hotărârea trebuie, în principiu, să fie motivată. Calitatea hotărârii

depinde în principal de calitatea motivației. O motivație bună este o necesitate imperioasă care nu poate fi neglijată în favoarea celerității. Motivația permite nu numai o mai bună înțelegere și acceptare a hotărârii de către justițiabil ci este mai ales o garanție împotriva arbitrarului. De aceea, aceasta trebuie să fie coerentă, clară și lipsită de ambiguități și de contradicții, care trebuie să permită urmărirea unui raționament ce a condus judecătorul la soluția adoptată în final.

În același Aviz se evidențiază că, motivația trebuie să răspundă pretențiilor părților, adică diferitelor capete de acuzare și mijloacelor de apărare. Această garanție este esențială, deoarece permite justițiabilului să se asigure că pretențiile sale au fost examinate și deci că judecătorul a ținut cont de ele.

În cauza Vetrenko c. Moldovei în hotărârea din 18 mai 2010, instanța de contencios european, a statuat că unul din standardele art. 6 din Convenție declară că este în sarcina instanțelor naționale de a considera cele mai importante argumente ridicate de părți și de a aduce motive în sensul acceptării sau refuzului acestora. Chiar dacă sfera argumentelor asupra cărora instanțele urmează să aducă argumente proprii poate depinde de circumstanțele particulare ale cauzei, totuși o omisiune de a considera un argument serios sau examinarea într-o manieră vădit arbitrară este în sine incompatibilă cu noțiunea unui proces echitabil.

Deci, Colegiul penal lărgit notează, pentru a demonstra că părțile au fost auzite în prezenta cauză, instanța de apel urmează să dea răspunsuri argumentate în hotărâre asupra motivelor decisive invocate de apelanți, prin prisma criticilor invocate de părți, care în viziunea lor ar putea afecta într-o măsură oarecare legalitatea soluției adoptate la caz.

Din considerentele expuse mai sus, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel nu și-a motivat soluția adoptată în conformitate cu dispozițiile legale și nu a dat răspuns alegațiilor de bază invocate de către apelant, care în opinia lor au importanță în cauză, prin ce a admis eroarea de drept prevăzută de pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

În asemenea condiții, Colegiul penal lărgit consideră că, decizia instanței de apel în cauza dată urmează a fi casată total, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, deoarece erorile comise de către această instanță, nu pot fi reparate de către instanța de recurs în prezenta procedură, neavând atribuții de a judeca cauza pe fond și substitui instanța ce a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesual penale.

8. La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă obligatoriu de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să se pronunțe la modul convenit

și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra motivelor esențiale invocate în cererile de apel, nominalizate și în prezenta decizie; să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să analizeze la modul cuvenit prezența sau lipsa elementelor infracțiunii imputate inculpaților, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date; să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Plop Aliona în numele inculpatului, casează total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 02 iunie 2020 în cauza penală în privința lui *Achiruș Victor xxxxxxx* și dispune rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată pronunțată la 15 aprilie 2021.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda

Catan Liliana

Guzun Ion